

I. I. BRODSKI

KUINKA PIIRSIN V. I. LENININ

Tunsin heti ensimmäisistä päivistä Lokakuun vallankumouksen syvällisen vaikutuksen. Minulle selvisi heti, että aikalaisen ja varsinkin taiteilijan oli häpeällistä sivuuttaa välinpitämättömänä ne suurtapahtumat, jotka kehittyivät silmin nähtemme päivittäin ja jopa tunneittain. Käsitin, että jokaisen taiteilijan velvollisuus oli kuvata vallankumouksen aikakautta ja sen merkkimiehiä.

V. I. Leninin persoonallisuus oli mielestäni erikoisen poikkeuksellinen ja tavattoman mielenkiintoinen kuvattavaksi. Jo marraskuusta 1917 lähtien hain kauan tilaisuutta voidakseni tutustua häneen tai edes vain nähdä läheltä, mutta en saanut mitään aikaan. Milloin missäkin kokouksessa tai puhetilaisuudessa tarkkailin häntä hieman, mutta sellaisissa paikoissa oli tavallisesti rauhatonta ja kova tungos enkä voinut keskittyä piirtämään Vladimir Iljitšin muotokuva. Smolnaan en rohjennut mennä, sillä tiesin, että siellä tehtiin jättivoimia vaativaa, yli-inhimillistä työtä.

Vuoden 1917 lopulla Pietarissa järjestettiin niin sanottu Taideasiain toimeenpaneva komitea. Siihen kuului kaikkien eri taidealojen parhaita edustajia. Tämä komitea, jossa oli puheenjohtajan paikalla tavallisesti A. V. Lunatšarski, kokoontui niinä kuukausina melko usein ja melkein aina A. M. Peškovin (Maksim Gorkin) asunnossa. Hän asui tuolloin Pietarin puolella, Kronverskaja kadulla talossa № 23. En ollut sitä ennen ollut A. V. Lunatšarskin tuttava, olin ainoastaan lukenut hänen ilmentyneitä kirjoituksiaan. Tutustuimme toisiimme, kun tapasimme usein komitean istunnoissa, ja kun tov. Lunatšarski kerran sanoi tuntevansa hyvin töitäni ja pitävänsä niitä mielenkiintoisina, pyysin hänen apuaan, että olisin voinut tehdä piirroksia Lokakuun vallankumouksen eräistä toimihenkilöistä. Lunatšarski lupasi auttaa ja pyysi tulemaan Talvipalatsiin, missä sijaitti siihen aikaan Valistusasiain kansankomissariaatti.

Menin A. V. Lunatšarskin luokse muutaman päivän kuluttua. Keskustelimme pitkälti monista tuolloin virinneistä päivänkysymyksistä, jotka koskivat elämää, luovaa työtä ja taidetta, ja hyvästellessä pyysin Lunatšarskin apua, että olisin saanut tavata Vladimir Iljitšiä tehdäkseni edes lyijykynäpiirroksen.

Lunatšarskia ei tarvinnut kauan puhuttaa, sain jo muutaman minuutin kuluttua häneltä Vladimir Iljitšille osoitetun kirjeen.

Kun päätin jonkun ajan kuluttua (loppukevällä 1918) mennä sillä suosituksella tapaamaan Vladimir Iljitšiä, niin häntä ei enää ollutkaan Pietarissa, Kansankomissaarien Neuvosto muutti Moskovaan.

Ensimmäisen kerran näin V. I. Leninin läheltä 1919 kokouksessa Kansantalossa Pietarissa ja sieltä saamieni vaikutelmien pohjalla saatoin pikapuolin maalata taulun „Lenin ja manifestaatio”. Taulu sai sinä vuonna Pietarissa toimeenpannussa kilpailussa ensimmäisen palkinnon ja on nykyisin¹ Leningradin vallankumousmuseossa.

Tarkemmin pääsin tutustumaan V. I. Leninin ulkonäköön Kommunistisen Internationalen II kongressin avajaisjuhlassa Uritskin palatsissa (ent. Taurian palatsi) Pietarissa.

Saatuani pääsyluvan menin istuntosaliin hiukan ennen alkua, valitsin läheltä puhemiehistöä mukavan paikan ja sillä tavalla ehdin piirtää melko tarkasti muutaman askelen päästä Vladimir Iljitšin kasvopiirteet ja profiilikuvan.

Tahdon kertoa, miten Vladimir Iljitšin ja minun kesken sattui huvittava keskustelu vielä siitä piirustuksesta. Muutaman tunnin kuluttua kongressin avajaisten jälkeen nimittäin suoritettiin sepelten lasku Mars-kentällä vallankumoustaistelijain haudoilla. Seppeleitä laskivat kongressin osanottajat, ja Vladimir Iljitš oli myös heidän joukossaan. Minäkin olin siellä ja kansikossani oli Vladimir Iljitšin valmis muotokuva, jonka olin kongressin avajaisissa piirtänyt lyijykynällä. Satuun joutumaan lähelle Leniniä ja annoin hänelle piirrokseni pyytäen allekirjoittamaan. Hän katsoi kynäpiirrosta tarkasti ja vastasi minulle, ettei hän ollut siinä näköisensä. Ympärilläolevat ryhtyivät innokkaasti vakuuttamaan, ettei Vladimir Iljitš ollut lainkaan tietoinen ulkonäöstään ja että kuva oli epäilemättä onnistunut. Vladimir Iljitš hymähti ja kirjoitti nimensä piirroksen alle.

— Ensimmäistä kertaa elämässäni allekirjoitan sellaista, mitä en hyväksy,— sanoi hän hymyillen, kun antoi minulle kuvan takaisin.

Mutta kun kuva oli kiertänyt toisten käsissä ja useimmat toverit sanoivat, että näköisyys oli tavoitettu, Vladimir Iljitš katsoi muutaman minuutin kuluttua kuvaa uudestaan ja virkkoi:

¹ Muistelmat on kirjoitettu 1937.— *Toim.*

— Taitaa se sittenkin olla näköinen.

Kongressin avajaisista sain aineiston suureen tauluuni „Kolmannen Internationalen toisen kongressin avajaiset”.

Matkustin juhlallisen avajaisistunnon jälkeen kongressin osanottajien mukana Pietarista Moskovaan.

Kremlin suuren palatsin Andrein salissa, missä kongressin työstunnot pidettiin, sain piirustaa Vladimir Iljitšin vielä useaan kertaan.

Arkistossani on tallella eräs piirtämäni Vladimir Iljitšin kuva. Viimeisen kuvan tein, ellei muistini petä, myös Moskovassa muutamaa viikkoa sen jälkeen, kun II kongressi oli päättynyt, Yleisvenäläisessä puoluekonferenssissa. Konferenssi pidettiin Sverdlovin salissa Kremlissä, ja Lenin piti siellä puheen Puolan kanssa tehtävästä välirauhasta.

Kominternin III kongressissa Moskovassa heinäkuussa 1921 sain piirretyksi Leninistä kolme kuvaa. Ja vihdoin viimeiset Vladimir Iljitšistä tekemäni piirrookset ovat kontuurikuvia, ne ovat hallussani, piirsin ne 1921 lokakuussa tai vuoden lopulla.

Pahoittelen kovasti, etten voinut noina vuosina nähdä Vladimir Iljitšiä useammin. En voi mitenkään antaa itselleni anteeksi, etten maalannut öljyllä Vladimir Iljitšin isoa muotokuvaa elävän mallin mukaan.

